

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

LAUSUNTO

28.12.2020

Dnro 478 /2020

Viite: Lausuntopyyntöne 24.11.2020 Dnro VN/6158/2020

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKKAIDEN MAISEMA-ALUEIDEN PÄIVITYSINVENTOINTI

Suomessa on 156 valtioneuvoston periaatepäätöksellä vuonna 1995 vahvistettua valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Alueiden päivitysinventointi ja päivitetty ehdotus valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi esiteltiin vuonna 2016. Ympäristöministeriö pyytää nyt kannanottoja ja lausuntoja valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointiin tehtyihin muutoksiin. Lapin maakunnassa sijaitsevien maisema-alueiden rajojen esitetään pysyvän samoina kuin vuoden 2016 esityksessä. Lappiin esitetään lisäksi kolmea uutta maisema-aluetta.

Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventointi on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittama kulttuuriympäristöä koskeva valtakunnallinen inventointi. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan arvokkaiden kulttuuriympäristöjen arvojen turvaamisesta on huolehdittava valtakunnallisesti. Alueidenkäytössä on tarpeen tunnistaa valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja ottaa ne huomioon niiden arvojen turvaamiseksi.

Ehdotuksen valtakunnallisten maisema-alueiden joukossa on useita poronhoitoon perustuvia maisema-alueita. Poronhoito ja muut luontaiselinkeinot ovat pohjoisessa vaikuttaneet etenkin maiseman kulttuuripiirteisiin. Paliskuntain yhdistys on lausunut vuonna 2016 Pohjois-Suomeen esitettävistä maisema-alueista, eikä toista lausuntoaan, muutoin kuin toteamalla, että esitykset olivat ja ovat edelleen hyvin valmisteltuja, perusteltuja ja tärkeitä myös poronhoidon näkökulmasta.

Tarkemmat huomiot ehdotuksesta

Ehdotuksen kolme uutta maisema-aluetta poronhoitoalueella ovat Kitkajärvien ja Riisitunturin maisemat (Kuusamo, Posio), Ratasjärven kulttuurimaisema (Pello) ja Juujärven jokivarsikylän kulttuurimaisema (Kemijärvi).

Kitkajärvien ja Riisitunturien maisemia esitetään uutena kohteena valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi, johon sisältyy aiemmin maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi määritelty Vasaraperän kylä. Alue on erittäin hyvä lisä valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin. Maisema-alueen rajausta voisi laajempikin käsittää Riisitunturin ja Maaninkavaaran välisen vaarajonon, Rintajärveä ja Ylä-Kitkajoen. Alue on kaunista, erämaista, luontaiselinkeinojen ja eränkävynnin maisemaa ja siellä toimivalle Tolvan paliskunnalle poronhoidollisesti erittäin tärkeä. Aluetta ja sen arvoja uhkaa laaja Maaningan tuulipuistohanke kahteen suuntaan suunniteltuine voimajohtoineen, jota Tolvan paliskunta vastustaa sen poronhoidolle aiheuttaman todennäköisen, erittäin merkittävän haitan vuoksi.

Ratasjärvi on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, jonka ehdotetaan vuoden 2020 kuulemisessa säilyttävän vanhan statuksensa nykyisellä rajauksella. Juujärvi on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, jonka esitetään vuoden 2020 kuulemisessa säilyttävän statuksensa. Aluetta esitetään laajennettavaksi siten, että rajaus sisältää myös Autiokankaan ja Juukankaan alueet. Alueet ovat kannatettava lisä valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin.

Kaikkien päivityksessä ehdotettujen alueiden maisemassa näkyy kauniiden ja yhtenäisten luonnonmaisemien ohella alkutuotannon elinkeinojen ylläpitämiä, hoidettuja, avoimia kulttuurimaisemia, joihin poronhoidon harjoittamisella on enenevässä määrin merkittävä vaikutus. Paliskuntain yhdistys pitää uusia ehdotuksia hyvinä ja kannattaa niiden merkitsemistä aiemmin ehdotettujen ja jo perustettujen maisema-alueiden joukkoon.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao